

STI - 2014

विक्रीकर निरीक्षक (पूर्व) परीक्षा - 2014

1. भारतीय नागरी हवाई क्षेत्रात नवीनच आगमन केलेल्या ‘एअर एशिया इंडिया’ या कंपनीत कोणत्या भारतीय उद्योगसमूहाची गुंतवणूक आहे?

- (1) अदानी उद्योगसमूह (2) टाटा सन्स
(3) सहारा इंडिया (4) किंगफिशर उद्योगसमूह

► Which Industrial Group is a stakeholder in 'Air Asia India', a recent entrant in Indian Civil Aviation scenario ?

- (1) Adani Industrial group
(2) Tata Sons (3) Sahara India
(4) Kingfisher Industrial group

2. खालीलपैकी कोणते विधान/कोणती विधाने योग्य आहे/आहेत ?

- (a) 30 जून, 2014 रोजी भारताच्या पी.एस.ए.ल. व्ही.- सी 23 ने चार देशांचे पाच उपग्रह प्रक्षेपित केले.
(b) पी.एस.एलव्ही.-सी 23 चे वजन 230 टन असून, उंची 44.4 मीटर इतकी आहे.
(c) पी.एस.एलव्ही.-सी 23 चा खर्च ₹ 100 कोटी इतका आहे.
(d) प्रक्षेपकाने आजपर्यंत परदेशांचे 30 व भारताचे 35 उपग्रह प्रक्षेपित केले आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) (2) (b) केवळ
(3) (a), (b) आणि (c) (4) वरील सर्व

► Which of the following statements is/are correct?

- (a) PSLV - C 23 of India launched five satellites of four countries in space on 30 June 2014.
(b) The weight of PSLV - C 23 is 230 tonnes and its height is 44.4 meter.
(c) The cost of PSLV - C 23 is ₹ 100 crore.
(d) It has launched 30 satellites of foreign countries and 35 satellites of India till date.

Answer options :

- (1) (a) and (b) (2) (b) only
(3) (a), (b) and (c) (4) All above

3. खालील विधाने लक्षात घ्या :

- (a) राज्यसभेत मांडलेले परंतु लोकसभेत न मांडले गेलेले विधेयक लोकसभा भंग झाल्यास निष्कासित होत नाही.
(b) लोकसभेने पारित केलेले परंतु राज्यसभेत न मांडले गेलेले विधेयक लोकसभा भंग झाल्यास निष्कासित होते.
(c) मागील सरकारची बाकी राहिलेली सर्व विधेयके पारित

करणे नवीन सरकारला अनिवार्य आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/कोणती विधाने सत्य आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a) आणि (b) (2) वरील सर्व
(3) फक्त (c) (4) फक्त (b) आणि (c)

► Consider the following statements :

- (a) A bill introduced in the Rajya Sabha but not taken up in the Lok Sabha does not lapse on the dissolution of the Lok Sabha
(b) Bill passed by the Lok Sabha but not introduced in the Rajya Sabha lapses on the dissolution of the Lok Sabha
(c) It is mandatory for the new government to pass all bills kept pending by the previous government.

Which of the above statements is/are true ?

- (1) Only (a) and (b) (2) All the above
(3) Only (c) (4) Only (b) and (c)

4. पुढील विधानांपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) मतदारांना नोटा (NOTA) पर्याय देणारे महाराष्ट्र हे दुसरे राज्य आहे.
(b) नुकत्याच झालेल्या 2014 च्या लोकसभा निवडणुकीमध्ये महाराष्ट्रातील ‘गडचिरोली’ मतदारसंघात सर्वात जास्त संख्येने ‘नोटा’ (नन ऑफ दि अबॉव्ह) हा पर्याय नोंदविला गेला ?

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
(3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► Which one of the following statements is correct?

- (a) Maharashtra is the second state to offer NOT facility to voters.
(b) During the Loksabha Elections 2014, GDCHIROLI constituency in Maharashtra recorded the highest number of NOTA (None of the above option).

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

5. खालील विधाने लक्षात घ्या :

- (a) उबेर चषक बॅडमिंटन खेळाशी संबंधित आहे.
(b) यात पुरुष व महिला सहभागी होऊ शकतात.
(c) या वर्षाचे सुवर्णपदक चीनने पटकावले.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a) आणि (c) (2) फक्त (c)
(3) फक्त (a) आणि (b) (4) वरील सर्व

- **Consider the following statements :**
 (a) Uber Cup is related to badminton.
 (b) Both women and men can participate in it.
 (c) This year China has won the gold medal.
Which of the statements given above is/are true ?
 (1) Only (a) and (c) (2) Only (c)
 (3) Only (a) and (b) (4) Above all

6. **आंध्रप्रदेश पुनर्रचना विधेयकाबाबत खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?**

- (1) तेलंगण हे भारताचे 29 वे राज्य बनेल
 (2) तेलंगणमध्ये हैद्राबादसह 10 जिल्ह्यांचा समावेश असेल
 (3) हैद्राबाद ही दोन्ही राज्यांची पुढील 15 वर्षे संयुक्त राजधानी राहिल
 (4) वरीलपैकी एकही नाही.
- **Which of the following statements is not correct with regard to Andhra Pradesh Reorganisation Bill?**
 (1) Telangana becomes 29th state of India
 (2) Telangana will comprise 10 districts including Hyderabad
 (3) Hyderabad would be the common capital for the two states for 15 years.
 (4) None of the above.

7. **ऑस्कर अवॉर्ड्स, 2014 व प्राप्तकर्ते यांची जुळणी करा.**

- (a) सर्वोत्कृष्ट चित्रपट (i) 'अमेरिकन हसूल'
 (b) परकीय भाषेतील सर्वोत्कृष्ट चित्रपट (ii) '12 इयर्स अ स्लेव्ह'
 (c) सात चषक जिंकणारा चित्रपट (iii) 'द ग्रेट ब्युटी'
 (d) दहा नामांकने प्राप्त चित्रपट (iv) 'ग्रॅव्हिटी'
- | (a) | (b) | (c) | (d) |
|-----------|-------|-------|------|
| (1) (i) | (iii) | (iv) | (i) |
| (2) (i) | (ii) | (iii) | (iv) |
| (3) (iii) | (iv) | (i) | (ii) |
| (4) (iv) | (i) | (ii) | (ii) |

► **Match the Oscar wards, 2014 with their recipients.**

- (a) Best Movie (i) 'American Hustle'
 (b) Best foreign language film (ii) '12 years a slave'
 (c) film winning seven Trophies (iii) The Great Beauty
 (d) film having ten nominations (iv) 'Gravity'
- | (a) | (b) | (c) | (d) |
|-----------|-------|-------|------|
| (1) (ii) | (iii) | (iv) | (i) |
| (2) (i) | (ii) | (iii) | (iv) |
| (3) (iii) | (iv) | (i) | (ii) |
| (4) (iv) | (i) | (ii) | (ii) |

8. **अपंग स्वयं-रोजगारित स्त्रिया व घटस्फोटित महिलांच्या गरजांची पूर्तता करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाची खालीलपैकी कोणती योजना आहे ?**

- (1) प्रतिभा किरण योजना (2) स्वयंभू हमी योजना
 (3) कामधेनु योजना (4) पंचधारा योजना

► **Which of the following schemes of the government of Maharashtra takes care of the needs of the disabled self-employed women as also the divorced women?**

- (1) Pratibha Kiran Yojana
 (2) Swayambhu Hami Yojana
 (3) Kamdhenu Yojana
 (4) Panchdhara Yojana

9. **पुढील कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त ?**

- (a) मोहगनी उष्ण कटिबंधीय पानझडी जंगलात आढळीत.
 (b) सुंदरी किनारवर्ती जंगलात आढळीत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य
 (3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) दोन्ही अयोग्य

► **Which of the following statements is/are correct ?**

- (a) Mohogany is found in Tropical Deciduous Forests.
 (b) Sundari is found in Littoral Forests.

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct
 (2) Only (b) is correct
 (3) Both (a) and (b) is correct
 (4) Neither (a) nor (b) is correct.

10. **पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?**

- (a) संयुक्त अरब अमिरातींमध्ये एकूण नऊ अमिराती आहेत.
 (b) अबू धाबी यातील एक अमिरात नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
 (3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► **Which one of the following statements is correct ?**

- (a) Nine emirates comprise the United Arab Emirates
 (b) Abu Dhabi is not one of these emirates.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

11. **खालील विधाने लक्षात घ्या :**

- (a) 'पेड न्यूज' हे निवडणूक प्रचारातील, निवडणूक लढवणाऱ्या उमेदवारांचे भ्रष्ट कृत्य आहे.
 (b) पेड न्यूजची प्रकरणे हाताळण्यासाठी निवडणूक आयोगाने 'प्रसारमाध्यम प्रमाणीकरण व निरीक्षण समिती' स्थापन केली आहे.
 (c) लोकप्रतिनिधी कायद्यानुसार 'पेड न्यूज' हा निवडणूक गुन्हा आहे.

वरीलपैकी कोणते/ कोणती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) वरील सर्व (2) फक्त (a) आणि (b)
 (3) फक्त (a) (4) फक्त (a) आणि (c)

► **Consider the following statements :**

- (a) Paid news is a corrupt practice used by contesting candidates in election campaign.

- (b) The Media Certification and Monitoring committees set up by the election commission deals with the cases of paid news.
- (c) Paid news is an electoral offence under the Representation of the People Act.

Which of the above statements is/are true ?

- (1) All the above (2) Only (a) and (b)
(3) Only (a) (4) Only (a) and (c)

12. पुढील पैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) ‘सबस्टंस अँड शेडोज’ हे नसीरुद्दीन शहा यांचे चरित्र आहे.
(b) ‘सबस्टंस अँड शेडोज’ हे पुस्तक तारा नायर यांनी लिहिले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
(3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► **Which of the following statements is correct ?**

- (a) 'Substance and Shadows' is a biography of Naseeruddin Shah.
(b) 'Substance and Shadows' is written by Tara Nayar.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

13. खालील विधाने लक्षात घ्या :

- (a) मिखाईल कालाशनीकोव्ह याने सोव्हिएत युनियनकरिता एके 47 या शस्त्राची रचना केली.
(b) या शस्त्राच्या नावातूनच त्याला अमरत्व प्राप्त झाले.
(c) वयाच्या 94 व्या वर्षी तो मरण पावला.
(d) हे शस्त्र वालुकामय तसेच आर्द्र परिस्थितीत वापरता येते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b) आणि (c)
(3) केवळ (c) आणि (d) (4) वरील सर्व

► **Consider the following statements :**

- (a) Mikhail Kalashnikov designed the weapon K 47 for the Soviet Union.
(b) He is immortalized by the name of the weapon.
(c) He died at the age of 94.
(d) The weapon can be utilized in sandy as well as wet conditions.

Which of the statement given above is/are correct?

- (1) (a) only (2) (b) and (c) only
(3) (c) and (d) only (4) All the above

14. ‘एफ. डी. ए.’ च्या आदेशानुसार डॉक्टरांनी द्यावयाच्या औषधचिठ्ठी संबंधात खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (a) औषधचिठ्ठी A - 5 आकाराच्या कागदावर द्यावी.
(b) त्यावर डॉक्टराचे पूर्ण नाव, शैक्षणिक अर्हता व नोंदणी क्रमांक असावा.
(c) डॉक्टरांनी जेनेरिक औषधांना प्राधान्य द्यावे.
(d) औषधचिठ्ठी मोठ्या अक्षरांतच (कॅपिटल लेटर्स) असावी.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) केवळ (2) (a) आणि (b)
(3) (a), (b) आणि (d) (4) वरील सर्व

► **Which of the following statements is/are correct about the prescription to be given by the doctors as per order of the 'FDA'?**

- (a) The prescription to be given on A - 5 size paper.
(b) It must contain full name, educational qualifications and registration number of the doctor.
(c) Doctors should give priority to Generic Medicines.
(d) A prescription must be written in Capital Letters only.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b)
(3) (a), (b) and (d) (4) All the above

15. (a) BICEP 2 खगोलीय दुर्बिणीच्या वापराने खगोलशास्त्रज्ञांनी अंतराळ विस्ताराच्या सिद्धांतावर शिक्कामोर्तब केले.

- (b) अंतराळ विस्तार सिद्धांतानुसार विश्वाच्या उत्पत्तीनंतर विश्व प्रसरण पावले.
(c) BICEP 2 ने गुरुत्वाकर्षण लहरी शोधल्या.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (a) आणि (b)
(3) वरील सर्व (4) वरीलपैकी एकही नाही

► **(a) Recently using BICEP 2 telescope scientists have confirmed cosmic inflation theory.**

- (b) Cosmic inflation theory states that after universe was born it underwent sudden expansion.
(c) BICEP 2 confirms signs of gravitational waves.

Which of the above statement/s is/are true ?

- (1) Only (a) (2) Only (a) and (b)
(3) All the above (4) None of the above

16. कोणत्या राजकीय पक्षाचे संविधान सभेत केवळ एक उमेदवार निवडून आले होते ?

- (a) कृषक प्रजा पक्ष (b) शेड्यूलड कास्टस् फेडरेशन
(c) कम्युनिस्ट पक्ष (d) अपक्ष

पर्यायी उत्तरे:

- (1) फक्त (a), (c), (d) (2) फक्त (b), (c), (d)
(3) फक्त (a), (b), (d) (4) फक्त (a), (b), (c)

► **Which Political Party's only one candidate got elected in the Constituent ssembly?**

- (a) Krishak Praja Party
(b) Scheduled Castes Federation
(c) Communist party
(d) Independent

Answer options :

- (1) Only (a), (c), (d) (2) Only (b), (c), (d)
(3) Only (a), (b), (d) (4) Only (a), (b), (c)

17. खालील विधाने लक्षात घ्या :

- (a) संविधानाच्या 165 व्या कलमानुसार राज्याच्या

महाधिवक्त्याची तरतूद करण्यात आली आहे.

- (b) महाधिवक्त्याची नियुक्ती राष्ट्रपती करतात.
 (c) त्याला राज्याच्या विधिमंडळाच्या कामकाजात भाग घेण्याचा व मत मांडण्याचा अधिकार आहे.
 (d) तो राज्यशासनाचा सर्वोच्च कायदेविषयक सल्लागार आहे.
वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त?

- (1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c)
 (3) (c) आणि (d) (4) (a), (c) आणि (d)

► **Consider the following statements :**

- (a) Article 165 of the Constitution provides for the office of the Advocate - General of state.
 (b) Advocate - General is appointed by the President.
 (c) He has the right to speak and take part in the proceedings of the state legislature.
 (d) He is the highest legal advisor to the state government.

Which of the statements given above is/are correct?

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (c)
 (3) (c) and (d) (4) (a), (c) and (d)

18. (a) सर्वसाधारणपणे ग्रामपंचायतच्या एकूण 17 विषय समि त्या आहेत.

(b) वर्षातून ग्रामपंचायतच्या एकूण 6 सभा अनिवार्य असतात.
पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
 (3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► (a) **Generally total subject committees of Gram panchayat are 17.**

(b) Mandatory meetings of Gram Panchayat in a year are six.

Answer options:

- (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) (a) and (b) both (4) Neither (a) nor (b)

19. जोड्या लावा. (राज्य व त्याबाबतच्या विशेष तरतुदी)

'A'	'B'
(a) नागालॅण्ड	(i) 371 - H
(b) सिक्कीम	(ii) 371 - G
(c) मिझोरम	(iii) 371 - F
(d) अरुणाचल प्रदेश	(iv) 371 - C

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2) (iv)	(ii)	(iii)	(i)
(3) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4) (i)	(iii)	(ii)	(iv)

► **Match the pairs (States and their special provisions)**

'A'	'B'
(a) Nagaland	(i) 371 - H
(b) Sikkim	(i) 371 - G
(c) Mizoram	(iii) 371 - F
(d) Arunachal Pradesh	(iv) 371 - C

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(3)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4)	(j)	(iii)	(ii)	(iv)

20. राष्ट्रपती आणि पंतप्रधान ह्यांच्यातील संबंध भारतीय संविधानातील खालीलपैकी कोणत्या कलमांनी विस्तृतपणे अधिराज्यीत होतात?

- (a) कलम - 73 (b) कलम - 74
 (c) कलम - 76 (d) कलम - 78

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (b) आणि (c) (2) (b), (c) आणि (d)
 (3) (a), (b) आणि (d) (4) (b) आणि (d) केवळ

► **Which of the following articles of the Indian Constitution broadly govern the relationship between the Prime Minister and the President ?**

- (a) Article - 73 (b) Article - 74
 (c) Article - 76 (d) Article - 78

Answer options :

- (1) (a), (b) and (c) (2) (b), (c) and (d)
 (3) (a), (b) and (d) (4) (b) and (d) only

21. खालील विधाने लक्षात घ्या :

- (a) स्वर्ण सिंह समितीच्या शिफारशीनुसार मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश संविधानात करण्यात आला.
 (b) मूलभूत कर्तव्ये फक्त भारतीय नागरिकांनाच लागू आहेत.
 (c) केशवानंद भारती केस मूलभूत कर्तव्यांशी संबंधित आहे.
वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त?

- (1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c)
 (3) (a) आणि (c) (4) फक्त (c)

► **Consider the following statements :**

- (a) The Fundamental Duties were added to the Constitution on the recommendation of the Swarn Singh Committee.
 (b) Fundamental Duties are applicable only to the citizens of India
 (c) Keshavanand Bharati case deals with the Fundamental Duties.

Which of the statements given above is/are correct?

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (c)
 (3) (a) and (c) (4) only (c)

22. एक प्रश्न आणि दोन विधाने दिलेली आहेत. प्रश्न सोडविण्यासाठी, दिलेल्या विधानांमधील माहिती पुरेशी आहे किंवा नाही, याबाबतचा योग्य पर्याय निवडा.

प्रश्न : M चा भाऊ कोण आहे ?

विधाने : (I) M हा N चा भाऊ आहे.

(II) M चे वडील, N च्या आईचे पती आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त विधान (I) मधील माहिती पुरेशी

- (2) फक्त विधान (II) मधील माहिती पुरेशी
 (3) विधाने (I) व (II) मधील माहिती एकत्रित आवश्यक
 (4) विधाने (I) व (II) मधील माहिती एकत्रित ही पुरेशी नाही.

► **One question and two statements are given. Whether the information in the statements is sufficient or not to solve the question ? Select the correct alternative, Question :** Who is the brother of M?

Statements : (I) M, is the brother of N.
 (II) Father of M, is the husband of Mother of N.

Answer options :

- (1) Information in statement (I) only is sufficient.
 (2) Information in statement (II) only is sufficient.
 (3) Information in statements (I) and (II), together, is essential.
 (4) Information in statements (I) and (II), together, is not sufficient.

23. **खालील विधाने लक्षात घ्या :**

- (a) भारतीय संविधानाची उद्देशपत्रिका ही संविधानाचा भाग असून त्यामध्ये 368 व्या कलमानुसार दुरुस्ती करता येते.
 (b) भारतीय संविधानाची उद्देशपत्रिका संविधानाचा भाग नाही आणि त्यामध्ये दुरुस्ती करता येत नाही.
 (c) उद्देशपत्रिका ही संविधानाचा भाग आहे आणि त्यामध्ये संविधानाच्या मौलिक संरचनेला धक्का न लावता दुरुस्ती करता येते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b)
 (3) फक्त (c) (4) (a) आणि (c)

► **Consider the following statements :**

- (a) The Preamble of Indian Constitution is the part of Indian Constitution and can be amended under article 368.
 (b) The Preamble of Indian Constitution is not the part of Indian Constitution and cannot be amended
 (c) The Preamble is the part of Constitution and can be amended only if no change is brought about in the basic structure of the Constitution,

Which of the statements given above is/are correct?

- (1) only (a) (2) (a) and (b)
 (3) only (c) (4) (a) and (c)

24. **पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?**

- (a) कर्नाटक, आंध्र, तामिळनाडू, केरळ या दक्षिणी राज्यांपैकी केवळ दोन राज्यात विधान परिषद आहे.
 (b) विधान परिषदेत कमीत कमी 60 सदस्य असू शकतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
 (3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► **Which of the following statements is correct?**

- (a) Only two of the Southern states out of Karnataka,

Andhra, Tamil Nadu and Kerala have legislative council.

- (b) The minimum number of members of a legislative council can be 60.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

25. **स्वातंत्र्योत्तर काळात भारत सरकारने भारतीय रुपयाचे अवमूल्यन कधी केले नाही ?**

- (1) 1949 (2) 1966 (3) 1976 (4) 1991

► **When was devaluation of Indian rupee not undertaken by the GOI after independence ?**

- (1) 1949 (2) 1966 (3) 1976 (4) 1991

26. **पुढील कोणते विधान अयोग्य आहे ?**

- (a) पाकिस्तान सरकारला निजामाने ₹ 800 लक्ष दिले होते.
 (b) जिनांच्या मदतीने पोर्तुगिजांकडून गोवा बंदर वापरण्याची परवानगी हवी होती.
 (c) निजामाने एका पाकिस्तानीची त्याच्या मुख्यमंत्रीपदी नेमणूक केली.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) (2) (b)
 (3) (c) (4) एकही नाही

► **Which of the following statements is incorrect ?**

- (a) The Nizam lent 800 million rupees to the Government of Pakistan.
 (b) Through Jinnah he hoped to get the consent of Portugal to use the harbour of Go(a)
 (c) Nizam appointed a Pakistani as this Chief Minister.

Answer options :

- (1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) None

27. **इ. स. 1875 च्या शेतकरी उठावासंदर्भात पुढीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?**

- (1) 12 मे, 1875 रोजी सुपे येथे शेतकऱ्यांनी पहिला उठाव केला.
 (2) 15 जून, 1875 रोजी शेवटचा उठाव भीमथडीमधील ‘मुधाळी’ गावात झाला.
 (3) प्रो. रणजित गुहांनी 'Myth of the Deccan Riots' या लेखात शेतकरी उठावाची चर्चा केली आहे.
 (4) वरील एकही नाही.

► **Which of the following statements related to the Peasants' Revolt of 1875 is not true?**

- (1) On 12th May 1875, the Peasants revolted for the first time at Supe.
 (2) The last revolt took place on 15th June 1875 at Mudhali in the village of Bhimthadi
 (3) Prof. Ranjit Guha in his article 'Myth of the Deccan Riots' has discussed the Peasants Revolt.
 (4) None of the above.

28. भारतासंदर्भात वसाहत स्वराज्याची मागणी म्हणजे ‘चांदोबाची मागणी’ असा उल्लेख कोणी केला ?

- (1) भारतमंत्री - मोर्ले (2) व्हाईसरॉय - मिंगो
(3) भारतमंत्री - मॉटिग्यू (4) व्हाईसरॉय - चेम्सफोर्ड

► 'It is a demand for the moon' who said this in connection with India's demand for Self - Government?

- (1) Minister for India - Morley
(2) Viceroy - Minto
(3) Minister for India - Montague
(4) Viceroy - Chemsford

29. खालील दुष्काळ आयोगाची त्यांच्या नियुक्ती वर्षानुसार कालानुक्रमे रचना करा व योग्य पर्याय निवडा.

- (a) मॅकडोनेल आयोग (b) लायल आयोग
(c) कॅम्पबेल आयोग (d) स्ट्रॅची आयोग

पर्यायी उत्तरे:

- (1) (c), (d), (a), (b) (2) (c), (d), (b), (a)
(3) (d), (c), (a), (b) (4) (d), (c), (b), (a)

► Arrange the famine commissions in their chronological order and choose the right answer option.

- (a) Macdonnell Commission
(b) Lyall Commission
(c) Campbell Commission
(d) Strachey Commission

Answer options :

- (1) (c), (d), (a), (b) (2) (c), (d), (b), (a)
(3) (d), (c), (a), (b) (4) (d), (c), (b), (a)

30. खालीलपैकी कोणत्या काळात ‘प्रांतिक स्वायत्तता’ कार्यरत होती ?

- (1) 1935 ते 1939 (2) 1935 ते 1937
(3) 1937 ते 1939 (4) 1939 ते 1945

► In which of the following periods was the Provincial Autonomy' in practice ?

- (1) From 1935 to 1939 (2) From 1935 to 1937
(3) From 1937 to 1939 (4) From 1939 to 1945

31. योग्य जोड्या लावा :

- (a) लॉर्ड बेंटिक (i) ग्रँड ट्रंक रोड
(b) लॉर्ड डलहौसी (ii) सार्वजनिक बांधकाम खाते
(c) व्. मुकुंदराव जयकर (iii) इंडियन रोड डेव्हलपमेंट कमिटी
(d) श्री. वालचंद हिराचंद (iv) हिंदुस्थान एअरक्राफ्ट लिमिटेड

पर्यायी उत्तरे :

- (a) (b) (c) (d)
(1) (ii) (iii) (iv) (i)
(2) (i) (ii) (iii) (iv)
(3) (iv) (iii) (ii) (i)
(4) (iii) (iv) (i) (ii)

► Match the following:

- (a) Lord Bentinck (i) Grand Trunk Road

- (b) Lord Dalhousie (ii) Public works department
(c) Br. Mukundrao Jaykar (iii) Indian road development committee
(d) Shri Walchand Hirachand (iv) Hindustan aircraft Ltd

- (a) (b) (c) (d)
(1) (ii) (iii) (iv) (i)
(2) (i) (ii) (iii) (iv)
(3) (iv) (iii) (ii) (i)
(4) (iii) (iv) (i) (ii)

32. पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) काँग्रेसच्या 1888 च्या अलाहाबाद अधिवेशनाचे अध्यक्षपद भूषविणारा आद्य इंग्रज होता - जॉर्ज यूल
(b) सुरेंद्रनाथ बॅनर्जी यांनी सर्वप्रथम अधिवेशनाचे अध्यक्षपद मुंबई येथे भूषविले.

पर्यायी उत्तरे:

- (1) केवळ (a) योग्य आहे (2) केवळ (b) योग्य आहे
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) दोन्ही अयोग्य

► Which of the following statements is correct ?

- (a) The first Englishman to preside over the congress session at Allahabad in 1888 was George Yule.
(b) Surendra Nath Bannerjee for the first time presided over the session in Mumbai

Answer options :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Both (a) and (b) are incorrect

33. जोड्या जुळवा :

- (a) महाराष्ट्र परिषदेचे पहिले अधिवेशन (i) श्रीधर वामन नाईक
(b) महाराष्ट्र परिषदेचे दुसरे अधिवेशन (ii) काशिनाथ वैद्य
(c) महाराष्ट्र परिषदेचे तिसरे अधिवेशन (iii) बॅरिस्टर श्रीनीवास शर्मा
(d) महाराष्ट्र परिषदेचे चौथे अधिवेशन (iv) गोविंदराव नानल

- (a) (b) (c) (d)
(1) (ii) (i) (iv) (iii)
(2) (iv) (iii) (ii) (i)
(3) (iii) (iv) (i) (ii)
(4) (i) (ii) (iii) (iv)

► Match the following :

- (a) The First session of Maharashtra Parishad (i) Shridhar Waman Naik
(b) The Second session of Maharashtra Parishad (ii) Kashinath Vaidya
(c) The Third session of Maharashtra Parishad (iii) Barrister Shrinivas Sharma

(d) The Fourth session of (iv) Govindrao Nanal Maharashtra Parishad

(a) (b) (c) (d)

- (1) (ii) (i) (iv) (iii)
 (2) (iv) (iii) (ii) (i)
 (3) (iii) (iv) (i) (ii)
 (4) (i) (ii) (iii) (iv)

34. ‘हिंदू व मुसलमानांना सुंदर वधूचे (भारत) दोन डोळे’ अशी उपमा कोणी दिली?

- (1) जवाहरलाल नेहरू (2) मुहम्मद इक्बाल
 (3) सय्यद अहमदखाँ (4) महात्मा गांधी

► Who gave the simile of 'two eyes of a beautiful bride (India) to the Hindus and the Muslims?'

- (1) Jawaharlal Nehru (2) Muhammad Iqbal
 (3) Sayyed Ahemadkhan (4) Mahatma Gandhi

35. ‘रॉयल इंडियन नेव्ही’ च्या पुढीलपैकी कोणत्या नौकेवरील सैनिकांनी 18 फेब्रुवारी 1946 रोजी संप पुकारला व तो त्यांनी कोठे पुकारला?

- (1) हिंदुस्थान/कलकत्ता (2) तलवार/मुंबई
 (3) शिवनेरी/पुणे (4) सद्याद्री/पोरबंदर

► The soldiers from which of the following ships of the 'Royal Indian Navy' declared a strike on 18th February 1946 and where did they struck work at?

- (1) Hindustan/Calcutta (2) Talwar/ Mumbai
 (3) Shivneri/ Pune (4) Sanhyadri/ Porbandar

36. पुढील विधानांपैकी कोणते योग्य आहे?

- (a) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या पहिल्या अधिवेशनात 73 प्रतिनिधी उपस्थित होते.
 (b) सर ए. ओ. ह्यूम यांनी भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसला 'सेफ्टी व्हॉल्व' म्हणून कार्य करावयास सांगितले.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
 (3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाही

► Which of the following statements is correct?

- (a) There were 73 representatives present in the first session of the Indian National Congress ?
 (b) Sir (a) O. Hume advised the Indian national congress to work like a 'safety valve'.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

37. मध्यवर्ती प्रांत व बेरारपर्यंत होमरूल चळवळ पोहोचविण्याचे काम अनेकांनी केले.

- (a) खापर्डे यांनी यवतमाळ येथे शाखा स्थापन केली.
 (b) अणे यांनी अमरावतीजवळ शाखा उघडली.
 (c) मुंजे यांनी नागपूरजवळ शाखा स्थापन केली.

वरील कोणते विधान योग्य आहे?

- (1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) वरील सर्व

► The Home Rule movement was extended to Central Provinces and Berar by various persons.

- (a) Khaparde founded a branch at Yavatmal.
 (b) Aaney opened a branch at Amravati
 (c) Munje set up a branch around Nagpur.

Which of the above statements is correct?

- (1) (a) (2) (b)
 (3) (c) (4) All the above

38. खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा.

- (1) लॉर्ड कॅनिंग - राज उपाधी कायदा
 (2) लॉर्ड लिटन - भारतीय शस्त्र कायदा
 (3) लॉर्ड रिपन - प्रथम फॅक्टरी कायदा
 (4) लॉर्ड कर्झन - भारतीय विद्यापीठ कायदा

► Find out the wrong pair from the following:

- (1) Lord Canning - Royal Titles Act
 (2) Lord Lytton - Indian Arms Act
 (3) Lord Ripon - First Factory Act
 (4) Lord Curzon - Indian University Act

39. पुढीलपैकी अचूक जोडी ओळखा :

- (a) वॉरन हेस्टिंग्ज - लिलाव पद्धतीने महसूल गोळा
 (b) लॉर्ड कॉर्नवालीस - कायमधारा पद्धत (बंगाल)
 (c) थॉमस माल्थस - रयतवारी पद्धतीचे पुरस्कर्ते
 (d) रॉबर्ट कीथ प्रिंगेल - डेव्हिड रिकार्डोचा शिष्य

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) बरोबर (2) फक्त (b) बरोबर
 (3) (a), (c), (d) बरोबर (4) सर्व पर्याय बरोबर

► Find out the right pair from the following :

- (a) Warren Hasting - method of Revenue collection by auction
 (b) Lord Cornwallis - permanent settlement system (Bangal)
 (c) Thomas Malthas - advocate of Rayatwari system
 (d) Robert Keeth Pringale - student of David Recardo

Answer options :

- (1) only (a) is correct
 (2) only (b) is correct
 (3) (a), (c) and (d) are correct
 (4) all the answers are correct

40. पुढील विधानांपैकी कोणते योग्य आहे?

- (a) राष्ट्रीय काँग्रेस संघटनेला 'सूक्ष्म अल्पसंख्यांक वर्ग' असे लॉर्ड कर्झन यांनी म्हटले.
 (b) सन 1818 मध्ये काँग्रेस अधिवेशनाला जागा मिळू नये असे प्रयत्न गव्हर्नर जनरल डफरीन यांनी केले.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य आहे (2) केवळ (b) योग्य आहे
 (3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) अयोग्य

► Which of the following statements is correct?

- (a) Lord Curzon referred to the National Congress Organization as a class of microscopic

- (b) Governor General Dufferin attempted to prevent the Congress session from getting a venue in 1818.

Answer options :

- (1) Only (a) is correct
 (2) Only (b) is correct
 (3) Both (a) and (b) are correct
 (4) Neither (a) nor (b) is correct

41. खालील विधानांपैकी चुकीचे विधान कोणते ?

- (a) महाराष्ट्रात सर्वात जास्त तांदळाचे उत्पादन रायगड जिल्ह्यात होते.
 (b) कोकणात पावसाचे प्रमाण जास्त असल्यामुळे गहू पिकविला जात नाही.
 (c) भारतात सर्वात जास्त केळी उत्पादन महाराष्ट्रात होते.
 (d) महाराष्ट्रात खरीप पिकांचे सर्वात कमी क्षेत्र अकोला-वाशिम जिल्ह्यात आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त (2) (d) फक्त
 (3) (a), (b) आणि (c) (4) (b), (c) आणि (d)

► **Which of the statements given below is/are incorrect?**

- (a) Raigad district produces highest quantity of rice in Maharashtra
 (b) Wheat is not produced in Konkan due to high rainfall.
 (c) Maharashtra produces highest quantity Banana in India
 (d) Area of kharif crops is lowest in Akola - washim district of Maharashtra

Answer options :

- (1) (a) only (2) (d) only
 (3) (a), (b) and (c) (4) (b), (c) and (d)

42. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते योग्य आहे ?

- (a) सन 2011 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्र राज्यातील एकूण लोकसंख्येच्या 45.2% लोकसंख्या नागरी भागात राहते.
 (b) सन 2001 मध्ये हे प्रमाण 42.4% होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य
 (2) केवळ (b) योग्य
 (3) (a) व (b) दोन्ही योग्य
 (4) (a) व (b) कोणतेही योग्य नाही

► **Which of the following two statements is correct?**

- (a) According to the census of 2011 - 45.2% of total population of Maharashtra state lives in urban area
 (b) In 2001 this percentage was as much as 42.4%.

Answer options :

- (1) Only (a) is correct
 (2) Only (b) is correct
 (3) Both (a) and (b) is correct
 (4) Both (a) and (b) incorrect

43. लोहखनिजात असलेल्या लोहाच्या प्रमाणावरून लोहखनिजांचे उच्च प्रतीकडून कमी प्रतीकडे क्रम लावा.

- (a) हेमेटाईट (b) सिडेराईट
 (c) मॅग्नेटाईट (d) लिमोनाईट

पर्यायी उत्तरे:

- (1) (a), (d), (c), (b) (2) (c), (a), (d), (b)
 (3) (c), (b), (a), (d) (4) (d), (c), (b), (a)

► **Arrange the iron ores from higher to lower grade on the basis of quantity of iron found in them.**

- (a) Hematite (b) Siderite
 (c) Magnetite (d) Limonite

Answer options :

- (1) (a), (d), (c), (b) (2) (c), (a), (d), (b)
 (3) (c), (b), (a), (d) (4) (d), (c), (b), (a)

44. खालीलपैकी कोणती नदी काही क्षेत्रात पुणे आणि सोलापूर व पुणे आणि अहमदनगर जिल्ह्यांची नैसर्गिक सीमा आहे ?

- (1) गोदावरी (2) भीमा
 (3) कृष्णा (4) वरील एकही नाही

► **Which of the following rivers is partly a natural boundary between Pune & Solapur and Pune & Ahemadnagar districts ?**

- (1) Godavari (2) Bhima
 (3) Krishna (4) None of the above

45. खालील विधाने भारतातील हिवाळ्यातील हवामानाची स्थिती वर्णन करतात.

- (a) उत्तर भारतात कमी तापमान असते.
 (b) उत्तर भारतात उच्च दाब असलेला विभाग असतो.
 (c) हवेचा दाब उत्तरेकडे कमी होत जातो.
 (d) वारे जमिनीकडून समुद्राकडे वाहतात.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) (a), (b) आणि (c) (2) (a), (c) आणि (d)
 (3) (a), (b) आणि (d) (4) फक्त (c)

► **The following four statements describe weather conditions during winter season in India**

- (a) Low temperature over North India
 (b) High pressure area in the northern India
 (c) Air pressure decreases towards North.
 (d) Wind blows from land to ocean.

Which of the above statements are correct ?

- (1) (a), (b) and (c) (2) (a), (c) and (d)
 (3) (a), (b) and (d) (4) Only (c)

46. पुढीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) डोलोमाईट हा खडक महाराष्ट्राच्या कडाप्पा प्रणालीमध्ये सापडतो.
 (b) चुनखडी खडक महाराष्ट्राच्या धारवाड प्रणालीत आढळी.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य

- (3) (a) व (b) दोन्ही योग्य
(4) (a) व (b) दोन्ही योग्य नाहीत

► **Which of the following statements is correct?**

- (a) The dolomite is found in Kadappa rock pattern of Maharashtra
(b) Limestone is found in Dharwad Rock pattern of Maharashtra

Answer options :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

47. **पुढीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त?**

- (a) रत्नागिरी जिल्ह्यात नारळ संशोधन केंद्र हर्णे येथे आहे.
(b) दापोलीला रत्नागिरी जिल्ह्याचे महाबळेश्वर म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य आहे
(2) केवळ (b) योग्य आहे
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य आहेत
(4) (a) व (b) दोन्ही योग्य नाहीत

► **Which of the following statements is/are correct?**

- (a) Coconut Research Centre in Ratnagiri district is at Harne.
(b) Dapoli is known as Mahabaleshwar of Ratnagiri District.

Answer options :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

48. **महाराष्ट्रातील सिंचनक्षेत्रानुसार पुढील सिंचनस्त्रोत उतरत्या क्रमाने लावा.**

- (a) सरकारी कालवे (b) खाजगी कालवे
(c) विहिरी (d) तलाव

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (b), (c), (d) (2) (c), (a), (d), (b)
(3) (c), (a), (b), (d) (4) (c), (b), (a), (d)

► **Arrange the following sources of irrigation in decreasing order of area under irrigation covered by them in Maharashtra**

- (a) Government owned canals
(b) Private canals
(c) Wells
(d) Tanks

Answer options :

- (1) (a), (b), (c), (d) (2) (c), (a), (d), (b)
(3) (c), (a), (b), (d) (4) (c), (b), (a), (d)

49. **उत्तर भारतीय मैदानी प्रदेशातील गाळाच्या संचयनाचा खालीलपैकी कोणता क्रम उत्तरेकडून दक्षिणेकडे बरोबर आहे?**

- (1) तराई, खादर, भांगर (2) तराई, भांगर, खादर
(3) खादर, भांगर, तराई (4) भांगर, तराई, खादर

► **Which of the following orders of alluvial deposits in the North Indian plains from North to South is correct?**

- (1) Tarai, Khadar, Bhangar
(2) Tarai, Bhangar, Khadar
(3) Khadar, Bhangar, Tarai
(4) Bhangar, Tarai, Khadar

50. **पुढीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त?**

- (a) मालवणजवळील खांदेरी बेटावर सिंधुदुर्ग हा किल्ला आहे.
(b) एलिफंटा लेणी उंदेरी बेटावर आढळीत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य आहे.
(2) केवळ (b) योग्य आहे.
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य आहेत.
(4) (a) व (b) अयोग्य आहे.

► **Which of the following statements is/are correct ?**

- (a) Sindhudurga Fort is situated on Khanderi island near Malwan.
(b) Elephanta caves are found on Underi island

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) is correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

51. **महाराष्ट्रातील मोसमी वनातील वृक्षाची पाने उन्हाळ्यात गळून पडतात कारण :**

- (1) उन्हाळ्यात पाऊस पडत नाही.
(2) उन्हाळ्यात तापमान जास्त असते.
(3) उन्हाळ्यात हवामान विषम असते.
(4) बाष्पीभवन कमी करण्यास्तव

► **In Maharashtra monsoon forests usually shed their leaves during summer because :**

- (1) There is no rainfall in summer.
(2) There is high temperature in summer.
(3) Climate is uneven in summer.
(4) To reduce evaporation.

52. **गोदावरी नदीला ‘वृद्ध’ गंगा म्हणतात कारण :**

- (1) गोदावरी नदीच्या विस्तृत आकार व विस्तारामुळे
(2) गोदावरी नदी भारतातील जुनी नदी असल्यामुळे
(3) गोदावरी नदीची लांबी गंगा नदीएवढी असल्यामुळे
(4) गोदावरी नदीच्या काठावर अनेक तीर्थस्थान असल्यामुळे

► **The river Godavari is often referred to as 'Vridha' Ganga because :**

- (1) Because of its large size and extent.
(2) Because it is the oldest river of India
(3) Its length is nearly the same as that of river Ganga
(4) There are a large number of pilgrimage centres situated on its banks.

53. पुढील कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त ?
 (a) सहस्रकुंड धबधबा वैनगंगा नदीवर आहे.
 (b) वणी हे गाव निरगुडा नदीवर वसलेले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य
 (3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) योग्य नाहीत.

- Which of the following statements is/are correct ?

- (a) Sahastrakund water fall is on Vainganga river.
 (b) Wani is situated on the banks of river Nirguda

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct
 (2) Only (b) is correct
 (3) Both (a) and (b) are correct.
 (4) Neither (a) nor (b) is correct.

54. उत्तरेकडून दक्षिणेकडे, रत्नागिरी जिल्ह्यातील नद्यांचा खालीलपैकी कोणता क्रम बरोबर आहे ?

- (1) सावित्री, भारजा, जोग, वशिष्ठी
 (2) वशिष्ठी, जोग, भारजा, सावित्री
 (3) जोग, भारजा, वशिष्ठी, सावित्री
 (4) सावित्री, वशिष्ठी, जोग, भारजा

- Which of the following sequences of rivers from North to South is correct in Ratnagiri district ?

- (1) Savitri, Bharja, Jog, Vashishthi
 (2) Vashishthi, Jog, Bharja, Savitri
 (3) Jog, Bharja, Vashishthi, Savitri
 (4) Savitri, Vashishthi, Jog, Bharja

55. सिंधुदुर्ग आणि रत्नागिरी जिल्ह्यातील लिंग गुणोत्तर प्रमाण अधिक आहे कारण :

- (1) हे क्षेत्र स्त्रियांच्या वाढीसाठी अधिक पोषक आहे.
 (2) स्त्रियांचा जन्मदर पुरुषांपेक्षा अधिक आहे.
 (3) या जिल्ह्यांतील पुरुषांनी स्थलांतर केले आहे.
 (4) या जिल्ह्यांमध्ये पुरुषांचा मृत्यूदर स्त्रियांपेक्षा जास्त आहे.

- Sex ratio in Sindhudurg and Ratnagiri districts is more because :

- (1) The area is more conducive for the growth of women.
 (2) Birth rate of females is more than males in this district.
 (3) Males from these districts have migrated
 (4) Death rate of males is more than females in these districts.

56. यू.एन.डी.पी. च्या 2013 च्या अहवालात प्रसिद्ध झालेल्या मानव विकास निर्देशांकानुसार (HDI) पुढील देशांची उतरत्या क्रमाने मांडणी करा.

- (a) दक्षिण कोरिया (b) जपान
 (c) अमेरिका (d) नॉर्वे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (b), (c), (d) (2) (c), (d), (b), (a)
 (3) (b), (a), (c), (d) (4) (d), (c), (b), (a)

- Arrange the countries in descending order as per their Human Development Index (HDI) reported in UNDP Human Development Report 2013.

- (a) South Korea (b) Japan
 (c) USA (d) Norway

Answer Options :

- (1) (a), (b), (c), (d) (2) (c), (d), (b), (a)
 (3) (b), (a), (c), (d) (4) (d), (c), (b), (a)

57. पुढील विधानांपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) भारतातील दुसरा सर्वात मोठा उद्योग म्हणजे कापड उद्योग.
 (b) देशाच्या निर्यात मिळकतीच्या सुमारे 11% मिळकत या उद्योगातून होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
 (3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

- Which of the following statements is correct?

- (a) Textile Industry is the second largest industry of modern India
 (b) The contribution of this industry to export earnings of the country is about 11%.

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

58. राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण 2000 ची उद्दिष्टे आहेत.

- (a) माता मृत्यू दर प्रति लाख जन्मास 100 पेक्षा खाली आणणे.
 (b) सार्वत्रिक लसीकरण.
 (c) बाल मृत्यू दर प्रति हजार जन्मास 20 पेक्षा खाली आणणे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b) फक्त
 (3) (a) आणि (c) फक्त (4) वरील सर्व

- National Population Policy 2000 aimed at.

- (a) Reduced Maternal Mortality ratio to below 100 per lakh live births.
 (b) Universal Immunisation.
 (c) Reduced Infant mortality rate to below 20 per thousands live births.

Answer Options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b) only
 (3) (a) and (c) only (4) All of the above

59. (a) उच्च उत्पादकता प्रजाती कार्यक्रम 1966 मध्ये सुरु करण्यात आला.

- (b) उच्च उत्पादकता प्रजाती कार्यक्रम हा फक्त गहू आणि तांदूळ यापुरताच मर्यादित होता.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर आहे
 (2) (b) फक्त बरोबर आहे
 (3) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत
 (4) (a) आणि (b) दोन्ही चूक आहेत

- (a) High Yielding Varieties Programme (HYVP) was introduced in 1966.
 - (b) HYVP was restricted to Wheat and Rice.
- Answer Options :**
- (1) (a) only is correct
 - (2) (b) only is correct
 - (3) Both (a) and (b) are correct
 - (4) Both (a) and (b) are incorrect

60. (a) क्षेत्रीय ग्रामीण बँका या सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकेकडून पुरस्कृत केल्या जातात.

(b) एम. नरसिंहम हे ग्रामीण बँकविषयक कार्यगटाचे प्रमुख होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर आहे.
- (2) (b) फक्त बरोबर आहे.
- (3) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत.
- (4) (a) आणि (c) दोन्ही चूक आहेत.

- (a) Regional Rural Banks (RRBs) are sponsored by public sector banks.
- (b) The working group on rural banks was chaired by M. Narsimham.

Answer Options :

- (1) (a) only is correct.
- (2) (b) only is correct.
- (3) Both (a) and (b) are correct.
- (4) Both (a) and (c) are incorrect.

61. (a) तेरावा वित्त आयोग श्री. विजय केळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आला.

(b) तेराव्या वित्त आयोगाचा कालावधी 2010-15 आहे.

(c) राज्यघटनेच्या कलम 278 नुसार वित्त आयोग स्थापन केला जातो.

पर्यायी उत्तरे:

- (1) (a) आणि (b) हे बरोबर आहेत.
- (2) (b) आणि (c) फक्त बरोबर आहेत.
- (3) (a), (b) आणि (c) हे सर्व बरोबर आहेत.
- (4) (a), (b) आणि (c) हे सर्व चूक आहेत.

- (a) Thirteenth Finance Commission was set up under the chairmanship of Mr. Vijay Kelkar.
- (b) The time duration of Thirteenth Finance Commission is 2010-15.
- (c) Finance Commission is set up under article 278 of the Constitution.

Answer Options :

- (1) (a) and (b) are correct.
- (2) (b) and (c) only one correct.
- (3) (a), (b) and (c) all are correct.
- (4) (a), (b) and (c) all are incorrect.

62. पुढील कोणते विधान योग्य आहे?

(a) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य मिशन (NRHM) 2005 वर्षी सुरू करण्यात आले.

(b) सप्टेंबर 2012 पावेतो सुमारे 88,000 आशांना (ASHA) निवडून प्रशिक्षित करण्यात आले.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a)
- (2) केवळ (b)
- (3) (a) व (b) दोन्ही
- (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

- Which of the following statements is/are correct ?
- (a) In the year 2005 National Rural Health Mission (NRHM) was launched
- (b) Till September 2012 about 88,000 ASHAs were selected and trained

Answer Options :

- (1) Only (a)
- (2) Only (b)
- (3) Both (a) and (b)
- (4) Neither (a) nor (b)

63. पुढील कोणते विधान चुकीचे आहे ?

(a) सन 1969 मध्ये 19 बँकांचे राष्ट्रीयीकरण करण्यात आले.

(b) ज्या व्यापारी बँकांचे डिपॉझिट्स ₹ 50 कोटी चे वर होते त्यांचे राष्ट्रीयीकरण करण्यात आले.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a)
- (2) केवळ (b)
- (3) (a) व (b) दोन्ही
- (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

- Which of the following statements is/are incorrect?
- (a) Nineteen banks were nationalised in the year 1969.
- (b) Commercial banks with deposits worth ₹ 50 crore or more were then nationalised

Answer Options :

- (1) Only (a)
- (2) Only (b)
- (3) Both (a) and (b)
- (4) Neither (a) nor (b)

64. पुढील विधानांपैकी कोणते योग्य आहे?

(a) 'अग्रणी बँक योजना' 1959 मध्ये सुरू करण्यात आली.

(b) वित्त पुरवठ्याकरिता प्रादेशिक स्तरावरील पुरवठ्याची गरज लक्षात घेऊन 'अग्रणी बँक योजना' सुरू करण्यात आली.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a)
- (2) केवळ (b)
- (3) (a) व (b) दोन्ही
- (4) (a) व (b) अयोग्य

- Which of the following statements is/are correct ?
- (a) Lead Bank Scheme was started in 1959.
- (b) Lead Bank Scheme was started taking into consideration regional level credit requirement.

Answer Options :

- (1) Only (a)
- (2) Only (b)
- (3) Both (a) and (b)
- (4) Neither (a) nor (b)

65. पुढीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे?

(a) स्वातंत्र्यानंतर भारत सरकारने राष्ट्रीय उत्पन्न समिती ऑगस्ट 48 मध्ये नेमली

(b) प्रोफेसर डी. आर गाडगीळ हे तिचे अध्यक्ष होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) दोन्ही अयोग्य

► Which of the following statements is/are correct ?

- (a) The National Income Committee was appointed by the GOI after Independence in August 48.
(b) Professor D R. Gadgil was its chairman.

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct.

66. पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम 2 ऑक्टोबर 1980 रोजी सर्व 6011 घटकात सुरू करण्यात आला.
(b) प्रत्येक घटकात 600 गरीब कुटुंबांना 1980-85 मध्ये मदत पुरवावयाची होती.

पर्यायी उत्तरे:

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
(3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► Which of the following statements is/are correct ?

- (a) The IRDP was launched on 2nd October 1980 in all the 6011 blocks in the country.
(b) In each block 600 poor families were to be assisted during 1980-85.

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

67. पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) राष्ट्रीय उत्पन्न मोजमापात सध्या केंद्रीय सांख्यिकी संस्था 2005-06 चा आधारभूत वर्ष म्हणून वापर करते.
(b) पूर्वी 2000-2001 आधारभूत वर्ष होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
(3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► Which of the following statements is/are correct ?

- (a) In national income accounting presently the Central Statistical Organization uses 2005-06 as a base year.
(b) Previously the base year was 2000-2001.

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

68. पुढीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) 2005 च्या SEZ च्या कायद्यातील तरतुदीनुसार विशेष आर्थिक क्षेत्रात स्वयंचलित मार्गानुसार 100% विदेशी गुंतवणुकीस परवानगी देण्यात आली आहे.

- (b) देशात 3308 विशेष आर्थिक क्षेत्र माल व सेवांची निर्यात करतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
(3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► Which of the following statements is/are correct ?

- (a) As per the provisions of the SEZ act 2005, 100% FDI through automatic route is allowed in SEZs.
(b) In the country 3308 SEZs are exporting goods and services.

Answer Options:

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) (a) and (b) both (4) Neither (a) nor (b)

69. पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) जागतिक व्यापार संघटनेची व्यापार वाटाघाटीची 'दोहा' फेरी 2002 या वर्षी सुरू झाली.
(b) ह्या वाटाघाटी सन 2011पर्यंत ही पूर्ण झालेल्या नव्हत्या.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
(3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► Which of the following statements is/are correct ?

- (a) The 'Doha' round of trade negotiations in the WTO began in the year 2002.
(b) The trade negotiations were not complete even in 2011.

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

70. (a) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना 2006 मध्ये सुरू करण्यात आली.

- (b) या योजनेत ग्रामीण युवकांना स्व-रोजगाराचे प्रशिक्षण देण्याचे उद्दिष्ट आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर आहेत
(2) (a) फक्त बरोबर आहे
(3) (b) फक्त बरोबर आहे
(4) (a) आणि (b) दोन्ही चूक आहेत

► (a) Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (MGNREGS) was introduced in 2006.

- (b) MGNREGS aimed at training rural youth to be self employed

Answer Options :

- (1) (a) and (b) both are correct
(2) (a) only is correct
(3) (b) only is correct
(4) (a) and (b) both are incorrect

71. डोळ्याची व कॅमेऱ्याची रचना यात साम्य असते. या संदर्भात पुढील दोन विधाने पहा.

- (a) बुबुळातील बाहुली भिंगाचे छिद्र व झडपेचे कार्य करते.
(b) भिंगाचे स्नायू (सिलीअरी स्नायू) अंतर बदलण्याची व्यवस्था पहाते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) दोन्ही अयोग्य

► **Construction of an eye is similar to that of a camera In this respect consider the following statements.**

- (a) Iris functions as Lens aperture and shutter
(b) Ciliary muscle is the focussing arrangement

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

72. पुढीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) लाल रंगाचा विचलन कोन सर्वाधिक असतो.
(b) जांभळ्या रंगाच्या प्रकाशाची तरंगलांबी सर्वाधिक असते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य आहे
(2) केवळ (b) योग्य आहे
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य आहेत
(4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► **Which of the following statements is/are correct ?**

- (a) The angle of deviation is maximum for the red light.
(b) Wave length of violet light is maximum.

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct (2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

73. विद्युत परिपथातील वितळतार :

- (a) उपकरणाशी एकसर जोडणीत जोडतात.
(b) उपकरणाशी समांतर जोडणीत जोडतात.
(c) मिश्रधातू पासून बनवलेली असते.
(d) शुद्ध धातूपासून बनवलेली असते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (c) (2) (b) आणि (c)
(3) (b) आणि (d) (4) (a) आणि (d)

► **The fuse used in electric circuits is :**

- (a) Placed in series with the device.
(b) Placed in parallel with the device.
(c) Made of an alloy (d) Made of pure metal

Answer Options :

- (1) (a) and (c) (2) (b) and (c)
(3) (b) and (d) (4) (a) and (d)

74. पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) अल्युमिनियमचा धातूपाषाण $Al_2O_3 \cdot 2SiO_2 \cdot 2H_2O$ आहे.
(b) सायडेराईट हा अल्युमिनियमचा खनिज क्षार आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) (2) केवळ (b)
(3) (a) व (b) दोन्ही (4) (a) व (b) दोन्ही नाहीत

► **Which of the following statements is/are correct ?**

- (a) The ore of aluminium is $Al_2O_3 \cdot 2SiO_2 \cdot 2H_2O$
(b) Siderite is a mineral of Aluminium.

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Both (a) and (b) (4) Neither (a) nor (b)

75. ड्युरॅल्युमीन हा मिश्रधातू कोणत्या धातूपासून तयार होते :

- (1) Al; Cu; Mn; Mg; Zn (2) Al; Cu; Ca; Mn; Zn
(3) Al; Cu; Ni; Sn; Zn (4) Al; Cu; Mg; Ca; Zn

► **Duralumin is the alloy of :**

- (1) Al; Cu; Mn; Mg; Zn (2) Al; Cu; Ca; Mn; Zn
(3) Al; Cu; Ni; Sn; Zn (4) Al; Cu; Mg; Ca; Zn

76. उत्प्रेरक, रासायनिक अभिक्रियाचा वेग या परिस्थितीत वाढवितो.

- (1) जेव्हा, उत्प्रेरकाची संयोजना बदलते.
(2) जेव्हा, रासायनिक अभिक्रियेची सक्रियन ऊर्जा वाढते.
(3) जेव्हा, रासायनिक अभिक्रियेची सक्रियन ऊर्जा कमी होते.
(4) जेव्हा, रासायनिक अभिक्रियेची उष्णता वाढते.

► **A catalyst speeds up a chemical reaction in a condition.**

- (1) When, the composition of the catalyst changes.
(2) When, the energy of activation of the reaction increases.
(3) When, the energy of activation of the reaction decreases.
(4) When, the heat of reaction increases.

77. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) सिल्वर फिश प्राणी मत्स्यवर्गात येतो.
(b) कुत्र्याचे जास्तीत जास्त आयुर्मान 15 वर्षे असते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य आहे
(2) केवळ (b) योग्य आहे
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य आहेत
(4) (a) व (b) दोन्ही योग्य नाहीत

► **Which of the following two statements is correct ?**

- (a) Silver fish is a true fish
(b) Maximum life span of a dog is 15 years

Answer Options:

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

78. पुढील दोन विधानांतील कोणते योग्य आहे ?

- (a) मासे या प्राणीवर्गात प्रकाशाचे ज्ञानेंद्रीय सर्वात कमी विकसित असते.

(b) सर्पामध्ये चार कप्पी हृदय नसते.

पर्यायी उत्तरे:

- (1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) दोन्ही अयोग्य

► **Which of the following two statements is correct ?**

- (a) Fishes have very poor sense organs for light perception.
(b) Four chambered heart is not found in snakes.

Answer Options:

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

79. द्विपाद नामपद्धतीच्या नियमावलीप्रमाणे खालील कोणती पद्धती चुकीची आहे ?

- (1) द्विपाद नाम तिरके मुद्राक्षराप्रमाणे लिहतात.
(2) जातीवाचक नाम व जातीवर्ग नाम ह्या दोन्ही नामांची सुरुवात मोठ्या लिपीच्या अक्षराने करतात.
(3) जातीवाचक नामानंतर जातीवर्ग नाम येते.
(4) द्विपादनाम पद्धतीत जातीवर्गनाम निरपवाद असावे.

► **With reference to the rules of binomial nomenclature which of the following is not true.**

- (1) Binomial name is written in Italics
(2) Both generic name and species name begin with capital letters.
(3) Generic name is followed by species name.
(4) Binomial name should be universal for species.

80. खालीलपैकी कोणत्या प्रकारचे फूल हे सपुष्प वनस्पतीमध्ये प्रगतिशीलतेचे प्रतीक मानले जाते ?

- (1) एकॉटे फूल (2) नियमित प्रकारचे फूल
(3) अनियमित प्रकारचे फूल (4) द्विलिंगी प्रकारचे फूल

► **Which of the following flower characters is considered as the advanced one in ngiosperms?**

- (1) Solitary flower (2) Actinomorphic flower
(3) Zygomorphic flower (4) Bisexual flower

81. पुढीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) सियानोफायटा शेवाळ वर्गास निळे-हिरवे शेवाळ असे संबोधले जाते ?
(b) बॅक्ट्रोस्परम शेवाळ नत्र स्थिरीकरण करते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) दोन्ही अयोग्य

► **Which of the following statements is/are correct?**

- (a) Cyanophyta algae are known as blue-green algae?
(b) Batrospermum algae are nitrogen fixing

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct

- (3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

82. पुढीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) तांदळावरील खैया रोग जस्त खनिज द्रव्याच्या अभावामुळे होतो.
(b) पावडरी माइल्ड्यू हा गव्हावरील रोग जमीनीतील पालाशच्या अभावामुळे होतो.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य (4) (a) व (b) दोन्ही अयोग्य

► **Which of the following statements is/are correct ?**

- (a) Khaira disease of rice is caused by the deficiency of zinc
(b) Powdery mildew in wheat is caused by the deficiency of potassium in the soil.

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct
(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct
(4) Neither (a) nor (b) is correct

83. शाकाहारी मेदामध्ये असते व ते खोलीच्या तापमानाला असते.

- (1) असंतृप्त मेद आम्ल; द्रव (2) संतृप्त मेद आम्ल; द्रव
(3) असंतृप्त मेद आम्ल; घन (4) संतृप्त मेद आम्ल; घन

► **Vegetable fats contain and are at room temperatures.**

- (1) Unsaturated fatty acids; liquid
(2) Saturated fatty acids; liquid
(3) Unsaturated fatty acids; solid
(4) Saturated fatty acids; solid

84. भारतीय आहारात व्हिटॅमिन-ए (जीवनसत्व-अ) हे मुख्यत्वे पासून मिळते.

- (1) फायटीन (2) टॅनिन
(3) ऑक्सिटोसिन (4) कॅरोटीन

► **Majority of vitamin in the Indian diets is derived from :**

- (1) Phytin (2) Tannin
(3) Oxytocin (4) Carotene

85. पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?

- (a) पांढऱ्या रक्तपेशी अस्थिमध्यात बनतात.
(b) पांढऱ्या पेशी जिवाणूना (बॅक्टेरियांना) संपवतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) योग्य
(2) केवळ (b) योग्य
(3) (a) व (b) दोन्ही योग्य
(4) (a) व (b) दोन्ही योग्य नाहीत.

► **Which of the following statements is/are correct ?**

- (a) W.(b)Cs are made in bone marrow.

(b) W.(b)Cs destroy bacterias.

Answer Options :

- (1) Only (a) is correct.
- (2) Only (b) is correct.
- (3) Both (a) and (b) is correct.
- (4) Neither (a) nor (b) is correct.

86. दिलेल्या व्यवस्थेचा अभ्यास करा.

R 4 P I J M Q 3 % T @ © U K 5 V 1 W \$ Y 2 B E 6 #
9 D H 8 G ★ Z N

उपरोक्त व्यवस्थेच्या आधारावर पुढील शृंखलेतील क्रमाने येणारे नंतरचे पद कोणते ?

योग्य पर्याय निवडा.

P J Q ; T © K ; 1 \$ 2 ; ?

- (1) 6 9 H
- (2) 6 9 D
- (3) 6 9 8
- (4) 6 # D

► **Study the given system.**

R 4 P I J M Q 3 % T @ © U K 5 V 1 W \$ Y 2 B E 6 #
9 D H 8 G ★ Z N

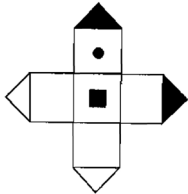
What will be the next term in the following series, on the basis of the above system?

Select the correct alternative ?

P J Q ; T © K ; 1 \$ 2 ; ?

- (1) 6 9 H
- (2) 6 9 D
- (3) 6 9 8
- (4) 6 # D

87. पुढे दिलेल्या कागदापासून घडवू शकल्या जाणाऱ्या घनासारख्या असणाऱ्या वस्तू निवडा.

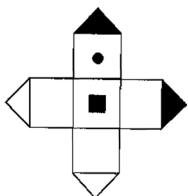


- (a)
- (b)
- (c)
- (d)

पर्यायी उत्तरे:

- (1) फक्त (a) आणि (b)
- (2) (a), (c), (d)
- (3) फक्त (a) आणि (c)
- (4) फक्त (c) आणि (d)

► **Choose the objects similar to a cube formed from the given paper.**



- (a)
- (b)
- (c)
- (d)

Answer Options :

- (1) Only (a) and (b)
- (2) (a), (c), (d)
- (3) Only (a) and (c)
- (4) Only (c) and (d)

88. आकृतींची मालिका दिलेली आहे. आकृतींचा क्रम पुढे सुरू राहण्यासाठी योग्य पर्याय निवडा.

*	△	+	△	≠	?
○	*	@	+	C	
△	+	△	≠	△	

- (1)

△
≠
x
- (2)

≠
△
x
- (3)

x
△
≠
- (4)

△
C
≠

► **A series of figures is given. Select the appropriate alternative in order to continue the sequence.**

*	△	+	△	≠	?
○	*	@	+	C	
△	+	△	≠	△	

- (1)

△
≠
x
- (2)

≠
△
x
- (3)

x
△
≠
- (4)

△
C
≠

89. पुढे दोन विधाने दिली असून त्यापुढे (I), (II), (III) व (IV) असे क्रमांक असलेली अनुमाने दिली आहेत. दिलेली विधाने सर्वसाधारणपणे माहित असलेल्या तथ्यांपेक्षा भिन्न आहेत असे वाटले तरी तुम्ही ती सत्य मानायची आहेत. नंतर त्या विधानांच्या आधारे कोणती अनुमाने तर्कसंगत आहेत याचा निर्णय घ्या.

विधाने : काही दगडांना रंग आहे.

काही दगडांना सुगंध आहे.

अनुमाने :

- (i) प्रत्येक दगडाला रंग आहे किंवा सुगंध आहे.
- (ii) काही दगडांना सुगंध नाही वा रंग नाही.
- (iii) काही दगडांना रंग आहे तसेच सुगंधही आहे.
- (iv) रंग व सुगंध आहे, असा दगड नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (iv) वा (iii) पैकी एक तर्कसंगत आहेत.
- (2) फक्त (iv) आणि (ii) तर्कसंगत आहेत.
- (3) फक्त (iii) आणि (ii) तर्कसंगत आहेत.
- (4) फक्त (ii) आणि (i) तर्कसंगत आहेत.

► **There are two statements that are followed by four conclusions numbered (i), (ii), (iii) and (iv). You have**

to take the given statements to be true even if they seem to be at variance from the commonly known facts and then decide which of the conclusions logically follow from the given statements.

Statements : Some stones have colours.

Some stones have fragrance.

Conclusions :

- Every stone has either colour or fragrance.
- Some stones have neither fragrance nor colour.
- Some stones have colours as well as fragrance.
- No stone has colour as well as fragrance.

Answer Options :

- Either (iv) or (iii) follow
- Only (iv) and (ii) follow
- Only (iii) and (i) follow
- Only (ii) and (i) follow

90. खाली अंक/प्रतीक आणि त्यांचे वर्णाक्षर संकेत दिलेले आहेत. तसेच काही अटी दिलेल्या आहेत. अटींच्या अधीन राहून दिलेल्या अंक/प्रतीक समूहाचा अक्षर संकेत असलेला योग्य पर्याय निवडा.
अंक/प्रतीक : 1 # \$ 9 8 6 % @ © 7 2 4 ★ 3 5
अक्षर कोड : B D E N I V R G H K T J P F A
अटी:

- जर समूहातील पहिले आणि अंतिम पद, दोन्ही विषम अंक असतील तर दोघांचे 'Y' च्या रूपात संकेतन करावे.
- जर पहिले पद एक प्रतीक आणि अंतिम पद एक सम संख्या असेल तर पहिल्या आणि अंतिम पदांचे संकेत परस्पर बदलावेत.
- जर पहिले पद एक विषम अंक आणि अंतिम पद एक प्रतीक असेल तर दोघांचे 'Z' च्या रूपात संकेतन करावे.
- जर पहिले पद सम अंक आणि अंतिम पद एक विषम अंक असेल तर दोघांचे विषम अंक संकेताने रूपांतर करावे.

अंक/प्रतीक समूह : 6 % @ 9 # 3

पर्यायी उत्तरे :

- VRGNDF
- FRGNDF
- YRGNDF
- ZRGNDF

Number/Signs and their alphabet codes are given. Some conditions are also given. Considering the conditions, select the correct letter-code option for the given number/ sign group.

Number/Signs : 1 # \$ 9 8 6 % @ © 7 2 4 ★ 3 5

Letter codes : B D E N I V R G H K T J P F A

Conditions :

- If the first and the last term of the group are odd numbers, then code them both as 'Y'.
- If the first term is a sign and the last term is an even number then interchange the codes of first and last term.
- If the first term is an odd number and last term is a sign, then code both as 'Z'.

- If the first term is an even number and last term is an odd number, then code both by the code of odd number.

Number/sign group is : 6 % @ 9 # 3

Answer Options :

- VRGNDF
- FRGNDF
- YRGNDF
- ZRGNDF

91. दिनाला दुपारी 1 वाजता भोजनासाठी मिनाच्या घरी पोहोचायचे आहे. ती तिच्या सायकलने तेथे जाणार आहे. जर ती ताशी 10 किलोमीटर वेगाने गेली तर ती ठरलेल्या वेळी तेथे पोहोचेल. जर ती ताशी 15 किलोमीटर वेगाने गेली तर ती ठरलेल्या वेळेच्या दोन तास आधी तेथे पोहोचेल. जर तिला एक तास आधी तेथे पोहोचायचे असेल तर तिने किती वेगाने जायला हवे ?

- 14 किमी/ताशी
- 13 किमी/ताशी
- 12 किमी/ताशी
- 11 किमी/ताशी

Dina wanted to reach Meena's house at 1 pm to have lunch with her. She is travelling on her cycle and if she travels at 10 km/hr, she will be there in time for lunch. If she travels at 15 km/hr. she will be there two hours before the fixed lunch time. At what speed must she travel to be there one hour before ?

- 14 km/hr
- 13 km/hr
- 12 km/hr
- 11 km/hr

92. पुढे तीन विधाने व त्यापुढे (i), (ii) व (iii) या क्रमांकांच्या अनुमाने दिलेली आहेत. जरी सर्वसाधारणपणे ज्ञात तथ्यांच्या संदर्भात विधाने भिन्न वाटत असली तरी तुम्ही ती सत्य मानायची आहेत. त्यानुसार कोणती अनुमाने तर्कसंगत आहेत याचा निर्णय तुम्ही घ्यायचा आहे.

विधाने : सर्व वाडगे चमचे आहेत.

एकही ताट चमचा नाही.

सर्व काटे ताटे आहेत.

अनुमाने :

- एकही वाडगा काटा नाही.
- एकही चमचा काटा नाही.
- एकही वाडगा ताट नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- एकही तर्कसंगत नाही
- सर्व तर्कसंगत आहेत
- फक्त (i) व (ii) तर्कसंगत आहेत
- फक्त (ii) व (iii) तर्कसंगत आहेत

There are three statements that are followed by three conclusions numbered (i), (ii) and (iii). You have to take given statements to be true even if they seem to be at variance from commonly known facts and then decide which of the conclusions logically follow from the given statements.

Statements : All bowls are spoons.

No plate is a spoon.

All forks are plates.

Conclusions

- (I) No bowl is a fork.
 (II) No spoon is a fork.
 (III) No bowl is a plate.

Answer Options :

- (1) None follows
 (2) All follow
 (3) Only (i) and (ii) follow
 (4) Only (ii) and (iii) follow

93. अमी काही काम 24 दिवसात पूर्ण करते. बाला ते काम 9 दिवसात पूर्ण करते तर कला ते काम 12 दिवसात पूर्ण करते. बाला व कलाने कामाला सुरुवात केली पण तीन दिवसानंतर त्या दोघीही कामाला आल्या नाहीत. यामुळे अमीला उरलेले काम करणे भाग पडले. तिला हे काम पूर्ण करायला किती दिवस लागतील ?

- (1) 10 (2) 14 (3) 5 (4) 7

► Certain work is completed by mi in 24 days. Bala completes that work in 9 days and Kala requires 12 days to complete that work. Bala and Kala started the work but could not come for work after three days. Thus Ami was forced to complete the remaining work. How many days will she require to complete it?

- (1) 10 (2) 14 (3) 5 (4) 7

94. पुढील कागदाला घडी घालण्यासाठी वापरलेल्या पायऱ्या अभ्यासा घडीवरील वर्तुळे छिद्रे पाडल्याच्या जागा दर्शवतात. कोणता पर्याय आकृती उलगाडल्यानंतर तिच्याशी सर्वात जवळचा असेल ?



- (1) (2)
 (3) (4)

► Study the steps used for folding following paper, circles indicate punched places of the fold Which option would closely resemble the unfolded form of the figure ?



- (1) (2)
 (3) (4)

95. स्तंभ I मध्ये काही शब्द दिलेले आहेत. स्तंभ II मध्ये, स्तंभ I मधील शब्दांचे संकेत दिलेले आहेत. संकेतांचा क्रम हा शब्दांच्या

क्रमानुसारच असेल, असे नाही. शिवाय संकेतांमधील अक्षरे आपसात विस्कळीत केलेली आहेत. भाषेतील संकेत ओळखा व दिलेल्या शब्दाचा संकेत, त्यातील अक्षरांच्या क्रमानुसार, दिलेल्या पर्यायांमधून निवडा. फक्त एकच पर्याय बरोबर आहे.

स्तंभ I	स्तंभ II
T A P E	m o i j
C O U P	I h h p o k
T I E	n I s
R O T A T E	n h p k
S A Y	n k p l
T R E A T	m s r
Y E A R	k h l p h
S I P	h r p
T Y R E	p m l h

'CREATE' या शब्दाचा संकेत शोधा :

- (1) i l p k h p (2) j l p h i p
 (3) i l h k h n (4) i k p I h p

► In column I some words are given. In column II the codes of the words in column I, are given. The sequence of the words and the codes may not be necessarily the same. Moreover the letters in the codes are also jumbled up. Decode the language and find the correct code of the given word, in the same sequence, as in the given word, from the given alternatives, out of which only one is correct.

Column I	Column II
T A P E	m o i j
C O U P	I h h p o k
T I E	n I s
R O T A T E	n h p k
S A Y	n k p l
T R E A T	m s r
Y E A R	k h l p h
S I P	h r p
T Y R E	p m l h

Find the code of C R E A T E :

- (1) i l p k h p (2) j l p h i p
 (3) i l h k h n (4) i k p I h p

96. काही संबंध खाली दर्शविल्याप्रमाणे आहेत.

- ÷ → समान ; x → पेक्षा मोठा नाही
 + → पेक्षा लहान ; Φ → पेक्षा लहान नाही
 □ → पेक्षा मोठा ; Δ → समान नाही

तर a Φ b Φ c हे विधान पुढीलपैकी कोणता सहसंबंध ध्वनीत करित नाही ?

- (a) aΔb÷c (b) axb□c (c) aΔb□c (d) a+bΦc

पर्यायी उत्तरे :

- (1) a (2) d (3) c (4) b

► Some relations are expressed as follows:

- ÷ → equal to ; x → Not greater than
 + → less than ; Φ → Not less than

□ → greater than ; Δ → Not equal to

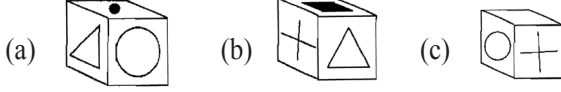
Then statement a Φ b Φ c does not imply that

(a) aΔb÷c (b) axb□c (c) aΔb□c (d) a+bΦc

Answer Options :

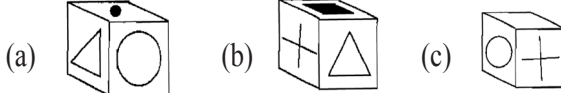
(1) a (2) d (3) c (4) b

97. कोन्या पृष्ठाच्या विरुद्ध पृष्ठावर कोणते चिन्ह आहे?



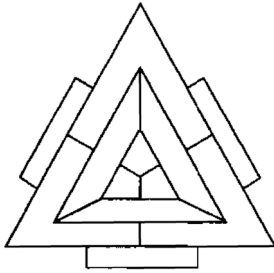
(1) वर्तुळ (2) त्रिकोण (3) अधिक चिन्ह (4) ठिपका

Which symbol is opposite to blank surface ?



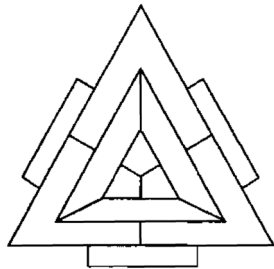
(1) Circle (2) Triangle (3) Addition sign (4) Dot

98. दिलेल्या आकृतीतील कोणतीही शेजारील दोन क्षेत्रे समान रंग न वापरता रंगवायची असल्यास संपूर्ण आकृती रंगविण्यास कमीत कमी किती रंग लागतील ?



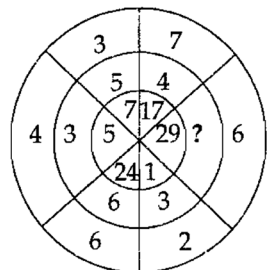
(1) 6 (2) 3 (3) 5 (4) 4

What is the minimum number of colours required to fill the areas in the given diagram without any two adjacent spaces having the same colour ?



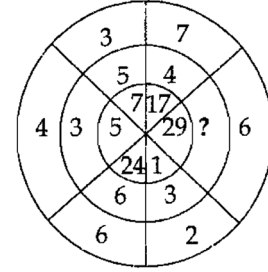
(1) 6 (2) 3 (3) 5 (4) 4

99. कोणता पर्याय प्रश्नचिन्हाच्या जागी येईल ?



(1) 4 (2) 8 (3) 7 (4) 6

Which alternative will replace the question mark ?



(1) 4 (2) 8 (3) 7 (4) 6

100. ∩, Δ, □ = आणि # ही चिन्हे खालील अर्थाने वापरलेली आहेत.

PΔQ चा अर्थ, P, लहान नाही Q पेक्षा आणि मोठी नाही Q पेक्षा

P=Q चा अर्थ, P, समान नाही Q ला आणि मोठी नाही Q पेक्षा

P∩Q चा अर्थ, P, समान नाही Q ला आणि लहान नाही Q पेक्षा

P#Q चा अर्थ, P, लहान नाही Q पेक्षा आणि समान नाही Q ला

P□Q चा अर्थ, P, समान नाही Q ला

या माहितीच्या आधारे दिलेल्या विधानांवरून काढलेल्या निष्कर्षाबाबत योग्य पर्याय निवडा.

विधाने : A#B; B=D; DΔE

निष्कर्ष : (I) A#E (II) E#B

- (1) फक्त निष्कर्ष (I) बरोबर
 (2) फक्त निष्कर्ष (II) बरोबर
 (3) निष्कर्ष (I) किंवा (II) बरोबर
 (4) निष्कर्ष (I) आणि (II), दोन्ही बरोबर

The signs ∩, Δ, □ = and # are used as follows :

PΔQ, means, P, is not less than Q and not greater than Q.

P=Q, means, P, is not equal to Q and not greater than Q.

P∩Q, means, P, is not equal to Q and not less than Q.

P#Q, means, P, is not less than Q and not equal to Q.

P□Q, means, P, is not equal to Q.

On the basis of this information, select correct alternative about the conclusions, derived from the given statements.

Statements : A#B; B=D; DΔE

Conclusions : (I) A#E (II) E#B

- (1) Only Conclusion (I) is correct
 (2) Only Conclusion (II) is correct
 (3) Conclusion (I) or (II) is correct
 (4) Conclusions (1) and (II), both are correct

STI - पूर्व परीक्षा 2014 उत्तरे

Ans	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	1	2	1	3	1	3	2	4
11	2	4	4	4	2	4	4	#	#	4
21	1	4	4	1	3	1	3	1	2	3
31	2	1	2	3	2	2	3	1	4	4
41	#	3	2	2	3	4	2	2	2	4
51	4	#	2	1	3	4	3	2	1	3
61	1	1	1	2	4	2	4	1	2	2
71	3	4	1	1	#	3	4	2	2	3
81	1	1	1	4	3	1	2	1	1	2
91	3	2	1	4	4	2	2	2	3	2

ने दर्शविलेल्या प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.